

Lainsäädäntöneuvos
Jenni Herrala

25.6.2026

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI MAANPUOLUSTUSOPETUKSEN NEUVOTTELUKUNNASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Asian tausta, nykytila ja ehdotukset

Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnasta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnasta (329/2006). Asetuksen 2 §:ssä on säädetty neuvottelukunnan tehtävistä, 3 §:ssä kokoonpanosta ja 4 §:ssä toiminnan järjestämisestä.

Asetuksen 2 §:n 1, 2, 2 b ja 6 kohtiin ehdotetaan lisättäväksi termi kokonaisturvallisuus. Kokonaisturvallisuudella viitataan toimintamalliin, jossa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten välisenä yhteistoimintana. Kursseilla annetaan myös tietoutta nimenomaan kokonaisturvallisuuden järjestelyistä laaja-alaisesti ja monipuolisesti edellä mainittujen tahojen rooli huomioiden, mikä sekin puoltaa termin lisäämistä asetustasolle. Kokonaismaanpuolustus säilyisi asetuksessa kokonaisturvallisuuteen liittyvänä. Kokonaismaanpuolustus on vakiintunut käsite, jonka merkitys erityisesti nykyisessä turvallisuustilanteessa on entisestään korostunut, myös kurssin sisällöissä.

Asetuksen 3 §:ssä on säädetty Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnan jäsenistöstä ja sihteeristöstä. Pykälän 1 momentin mukaan neuvottelukunnan puheenjohtajana on pääesikunnan päällikkö ja varapuheenjohtajana sisäministeriön kansliapäällikkö. Jäseniä ovat valtioneuvoston kanslian valtiosihteeri, ulkoministeriön, sisäministeriön, puolustusministeriön, valtiovarainministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö, Huoltovarmuusneuvoston puheenjohtaja, pelastusylijohtaja, maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan puheenjohtaja, Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori sekä Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry:n, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n ja Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n erikseen nimeämä edustaja sekä aluehallintovirastojen ylijohtajien keskuudestaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan valitsema ylijohtaja. Kullakin jäsenellä on asianomaisen tahon valitsema henkilökohtainen varajäsen.

Pykälän 1 momentissa mainittuihin jäseniin ehdotetaan lisättäväksi työ- ja elinkeinoministeriön kansliapäällikkö. Tämä monipuolistaisi jäsenistön rakennetta maanpuolustusopetusta tukevalla tavalla ottaen huomioon, että työ- ja elinkeinoministeriön nimenomaisiin tehtäviin kuuluu muun ohella vastuu elinkeinopolitiikasta ja huoltovarmuuden ylläpitämisestä. Vastaavasti Huoltovarmuusneuvoston puheenjohtaja ehdotetaan poistettavaksi jäsenistöstä.

Pykälän 1 momentissa mainituista jäsenistä ehdotetaan poistettavaksi myös pelastusylijohtaja. Ottaen huomioon, että sisäministeriön hallinnonalalta eivät neuvottelukunnassa erikseen ole edustettuina myöskään poliisi, Rajavartiolaitos ja Maahanmuuttovirasto ja että pelastustoimi joka tapauksessa tulee erikseenkin huomioiduksi ehdotetun Lupa- ja valvontaviraston edustajan sekä sisäministeriön kansliapäällikön jäsenyyden myötä, pelastusylijohtajan jäsenyydelle neuvottelukunnassa ei voida katsoa olevan tarvetta. Pelastusylijohtajan vastuulle kuuluvan alueellisen varautumisen tehtävän katsotaan tulevan ehdotetulla kokoonpanolla riittävästi katetuksi.

Pykälän 1 momentissa mainittuihin jäseniin ehdotetaan lisättäväksi myös Lupa- ja valvontaviraston erikseen nimeämä edustaja ja samalla jäsenistöstä ehdotetaan poistettavaksi aluehallintovirastojen keskuudestaan valitsema ylijohtaja. Lupa- ja valvontavirastosta annettu laki (530/2025) on tullut voimaan 1.1.2026. Lailla kumottiin aluehallintovirastoista annettu laki (896/2009). Ehdotettu muutos neuvottelukunnan jäsenistössä on tämän vuoksi tarpeen.

Pääesikunnan päällikkö kirjoitettaisiin jatkossa isolla alkukirjaimella nykykäytännön mukaisesti.

Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnan sihteeristönä toimivat asetuksen 3 §:n 3 momentin mukaan valtakunnallisten maanpuolustuskurssien johtaja ja Turvallisuuskomitean pääsihteeri. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että maanpuolustuskurssien johtajan ja Turvallisuuskomitean pääsihteerin lisäksi sihteeristöön kuuluisi myös Lupa- ja valvontaviraston erikseen nimeämä edustaja. Muutoksella pyrittäisiin tuomaan tarvittava Lupa- ja valvontaviraston tehtäväalaa koskeva osaaminen neuvottelukunnan sihteeristöön. Kukin sihteeristössä edustettuna oleva taho voisi lisäksi nimetä sihteeristöön varaedustajat, millä mahdollistettaisiin sihteeristön toiminnan joustavuuden lisääminen.

Asetuksen 4 §:ään tehtäisiin teknisiä tarkistuksia.

Asetuksenantovaltuus

Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnasta annettu valtioneuvoston asetus on annettu perustuslain 119 §:n 2 momentin nojalla.

Suomen perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Myös valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista on säädettävä lailla. Muutoin valtionhallinnon yksiköistä voidaan säätää asetuksella. Hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) mukaan asetuksenantovaltuus kattaisi esimerkiksi neuvottelukunnat ja muut vastaavat valtionhallinnon sivuelimiksi luonnehdittavat yksiköt, joiden tehtäviin ei kuulu julkisen vallan käyttöä. Asetuksenantovaltaa koskevien yleisten säännösten mukaan asetuksen antaisi valtioneuvosto, jollei laissa erikseen toisin säädettäisi.

Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Asetusehdotuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä puolustusministeriössä. Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunnot puolustusministeriön osastoilta, Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) sihteeristöltä, muilta ministeriöiltä, Pääesikunnalta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Naisjärjestöjen Keskusliitto ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä ja Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä.

Lausuntonsa antoivat valtioneuvoston kanslia, ulkoministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Pääesikunta, Huoltovarmuuskeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, MTK ja Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS.

Lausunnoissa pääosin puollettiin asetusmuutoksia, mutta Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnan kokoonpanossa ehdotettiin sisäministeriön ja Huoltovarmuuskeskuksen sekä EK:n lausunnoissa säilytettävän nykyinen kokoonpano, kuitenkin niin, että Lupa- ja valvontaviraston erikseen nimeämä edustaja tulisi aluehallintovirastojen keskuudestaan valitseman ylijohdajan tilalle. Edellä esitetyillä perusteilla muutokset tehtäisiin.

Edelleen liikenne- ja viestintäministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö esittivät näiden ministeriöiden kansliapäälliköitä lisättäviksi kokoonpanoon. Tässä vaiheessa katsottiin, että ei ole esitetty riittäviä perusteluja kokoonpanon kasvattamiseen. Valtioneuvoston kanslia esitti valtiosihteerinsä osalta tarkennettavan, että kyseessä on pääministerin toimikaudeksi nimitetty valtiosihteeriksi. Asetuksessa säädettäisiin yhä valtiosihteeristä, koska katsottiin, ettei erehtymisen vaaraa tältä osin ole.

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2026.